

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทและแนวทางในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนในเขตอำเภอฝาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาคือ ครูผู้สอนและผู้บริหาร โรงเรียนในเขตอำเภอฝาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 231 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า แบบปลายเปิดและการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายและสรุปเป็นความเรียง โดยแจกแจงความถี่และเขียนเชิงบรรยาย ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 45 ปี ขึ้นไป มีประสบการณ์ในการทำงาน 20 ปีขึ้นไป โดยมากมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและเคยมีประสบการณ์ในการทำวิจัย ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 48 - 59 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทและมีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนระหว่าง 8 - 34 ปี

ด้านการส่งเสริมความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ในการปฏิบัติขั้นตอนการตรวจสอบประเมินผล ขั้นตอนการพัฒนาปรับปรุง และขั้นตอนการดำเนินการ ส่วนการปฏิบัติขั้นตอนการวางแผนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา ในแต่ละรายการแล้ว พบว่า โดยมากผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมด้วยการมีนโยบายให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมา คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนและการวางแผนนโยบาย ที่ครูต้องทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ส่วนการมีคณะกรรมการดำเนินการส่งเสริมความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน การวางบทบาทของครูที่ต้องทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนา การจัดการเรียนรู้และการกำหนดแผนงานการพัฒนาบุคลากรในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในลำดับสุดท้าย ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ในเรื่องนี้ พบว่า สิ่งที่ผู้บริหารควรปฏิบัติคือ มีคณะกรรมการดำเนินการส่งเสริมความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนอย่างชัดเจน มีการ ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัด

การเรียนรู้ของครูผู้สอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การวางนโยบายที่ครูต้องทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การวางบทบาทของครูที่ต้องทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจนและมีการกำหนดแผนงานการพัฒนาบุคลากรในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์และให้มีที่ปรึกษาการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่ครูผู้สอน จัดให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมประชุม สัมมนาเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนและให้ครูผู้สอนได้ศึกษาคูงานในโรงเรียนหรือสถาบันต่างๆ ที่มีผลงานด้านการวิจัยและเปิดโอกาสให้เข้าร่วมการนำเสนอผลงานวิจัยที่หน่วยงานหรือสถาบันต่าง ๆ จัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สำหรับแนวทางในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในด้านการส่งเสริมความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนมากที่สุดคือ จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรทุกคน โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาคูงานความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาคือ มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ผู้เรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการส่งเสริมความรู้เรื่องการวิจัย ในชั้นเรียนให้แก่บุคลากร โดยผู้เชี่ยวชาญงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและมีการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจน และมีการสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ที่มีผลงานการวิจัย

ด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การทำวิจัย พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือการปฏิบัติขั้นตอนการพัฒนาปรับปรุง ขั้นตอนการตรวจสอบประเมินผล ขั้นตอนการวางแผนและขั้นตอนการดำเนินการ เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการแล้ว พบว่า โดยมากผู้บริหารมีบทบาทในการสนับสนุนด้วยการพัฒนา ปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อบริการให้ครูได้ใช้เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาคือ การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยในชั้นเรียนและการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนการจัดให้มีห้อง ปฏิบัติการสำหรับการทำงานวิจัยโดยเฉพาะอยู่ในลำดับสุดท้าย ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ในเรื่องนี้ พบว่า สิ่งที่ผู้บริหารควรปฏิบัติ คือ มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาอุปสรรค ในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องการจัดเตรียมเอกสาร วารสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในชั้นเรียน บริการแก่ครูผู้สอนไว้อย่างพอเพียง การกำหนดแผนงานหรือโครงการจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้ เกี่ยวกับวิธีการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ต่างๆ เพื่อใช้สำหรับงานวิจัย จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์

ต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน และมีการกำกับติดตามให้ครูผู้สอนได้มีการทดลองใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน อยู่อย่างสม่ำเสมอ

สำหรับแนวทางในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ในด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ การทำวิจัยมากที่สุดคือ จัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ตำราและเอกสารความรู้เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้เพียงพอกับความต้องการของครูผู้สอน รองลงมาคือ มีการจัดหา จัดซื้อสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น หรือเหมาะสมและเพียงพอต่อการทำงานวิจัยของครูผู้สอน จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้ เครื่องมือและอุปกรณ์ ที่เหมาะสมในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนและจัดอบรมการใช้สื่อเทคโนโลยี และระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้มีความรู้เรื่องวิทยาการสมัยใหม่ที่มีความสำคัญต่อการทำวิจัย ในชั้นเรียน

ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัย พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ ในระดับปานกลาง คือ การปฏิบัติขั้นตอนการดำเนินการ ขั้นตอนการพัฒนาปรับปรุง ขั้นตอน การวางแผน และการขั้นตอนการตรวจสอบประเมินผล เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการแล้ว พบว่า โดยมากผู้บริหารมีบทบาทในการสนับสนุนด้วยการเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนที่มีผลงานวิจัยได้มี โอกาสในการเผยแพร่ผลงานของตน รองลงมาคือ จัดสรรงบประมาณในการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ของครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนและ การควบคุม ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วน การเสนอแนะให้มีการจัดหาเงินรางวัลหรือค่าตอบแทนแก่ครูที่มีผลงานวิจัยในชั้นเรียนดีเด่น อยู่ในลำดับสุดท้าย

สำหรับแนวทางในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในด้านการสนับสนุนงบประมาณ การทำวิจัยมากที่สุดคือ จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ ของครูผู้สอนในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเพียงพอ เพื่อให้มีการพัฒนาการวิจัยอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง รองลงมาคือ จัดสรรงบประมาณในโครงการการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อใช้งานวิจัยเป็น ฐานในการพัฒนาผู้เรียน บุคลากรและโรงเรียน จัดสรรงบประมาณในการประชุม อบรม สัมมนา เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอน และบุคลากรของโรงเรียน มีการจัดตั้ง กองทุนเพื่อการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อสนับสนุนเงินทุนวิจัยให้ครูผู้สอนได้มีการพัฒนางานวิจัยอย่าง เป็นระบบ และจัดให้มีงบประมาณ ในการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการวิจัยในชั้นเรียน อย่างเพียงพอ ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในเรื่องนี้พบว่า ด้านการสนับสนุน งบประมาณการทำวิจัย สิ่งที่ผู้บริหารควรปฏิบัติ คือ มีการสำรวจสภาพความต้องการงบประมาณ การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียน การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสรร งบประมาณ เพื่อพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณางบประมาณ

ในโครงการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน ไว้อย่างชัดเจน การกำหนดให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณ เพื่อใช้สำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดสรรงบประมาณในการประชุม อบรม สัมมนาและศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ของครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเพียงพอ การจัดสรรงบประมาณ เพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูผู้สอนและมีการควบคุมตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ เพื่อพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาทำให้ทราบถึงบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนในเขตอำเภอฝาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ในครั้งนี้ มีประเด็นน่าสนใจที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

จากผลการศึกษาทั้ง 3 ด้านคือ ด้านการส่งเสริมความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การทำวิจัย และด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัย โดยภาพรวมผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนยังไม่ให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งหากผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างจริงจัง ก็จะส่งผลให้โรงเรียนสามารถพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล อีกทั้งยังส่งผลให้โรงเรียนมีคุณภาพทางการศึกษาได้ตามมาตรฐานการศึกษาเป็นที่ยอมรับของสังคมอย่างแท้จริง สอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชดา ผูกพยนต์ (2550) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับ พิสิทธิ์ คำแสน (2546) ที่ได้ศึกษาการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสี จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวโดยภาพรวมแล้วผู้บริหารให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่เต็มที่ ซึ่งบทบาทที่แท้จริงของผู้บริหารนั้น มีหน้าที่ที่จะต้องส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยการใช่วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

ด้านการส่งเสริมความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารได้สนับสนุน เห็นความสำคัญและประโยชน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนเกือบทุกขั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงขั้นการวางแผนที่อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแนวทางของพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ โดยมี

คณะกรรมการดำเนินการส่งเสริมความรู้เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการวางนโยบายและวางบทบาทของครูที่ต้องทำวิจัยในชั้นเรียน แต่ผลการดำเนินงานในเรื่องการทำวิจัยที่ผ่านมา ยังไม่บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งอาจจะมีปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา บทบาทดังกล่าวที่ผู้บริหารได้แสดงออกนั้น เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 24 (5) ที่ได้ระบุว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ” รวมทั้งความในมาตรา 30 ที่ได้กำหนดไว้ว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 8 - 29, 33)

ส่วนการส่งเสริมด้วยการจัดให้มีการศึกษาดูงานในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในลำดับสุดท้ายนั้น แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารยังไม่มี การปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งมีหน้าที่ที่จะต้องส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ เพราะการทำวิจัยในชั้นเรียนมีผลประโยชน์โดยตรงต่อตัวผู้เรียน และต่อผู้ทำวิจัย การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ทางการวิจัย จึงเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพของครู และเพื่อขจัดปัญหาด้านการขาดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการทำวิจัยของครูผู้สอน ดังที่ มนัส ไชยศักดิ์ (2544, หน้า 53) กล่าวว่า ปัญหาที่ครูไม่ทำวิจัยในชั้นเรียนเนื่องจากครูไม่มีความรู้เรื่องราวในการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดผู้ให้คำแนะนำในการทำวิจัย ขาดเอกสารงานวิจัยที่เป็นแบบอย่าง เห็นว่างานวิจัยเป็นเรื่องยาก ปัญหาเหล่านี้ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญและควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ในทำนองเดียวกับที่วิเชียร เกตุสิงห์ (2544, หน้า 49) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยการให้โอกาสในการศึกษาอบรม การค้นคว้า ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังนั้นการพัฒนาความรู้ในเรื่องการทำวิจัยของครู จึงเป็นแนวทางขั้นแรกของผู้บริหาร ในการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้นักเรียน

สำหรับแนวทางในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในด้านการส่งเสริมความรู้เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน สิ่งที่ผู้บริหารควรปฏิบัติ คือ จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรทุกคน โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงานความรู้เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ผู้เรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจนและมี

การส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาค้นคว้าหาความรู้และดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ดังนั้นหากผู้บริหารเห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนจึงควรกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้ครูได้รับการอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ รวมทั้งการศึกษาดูงาน ก็จะทำให้ครูได้มีโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของตนเพื่อนำความรู้ ประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน อีกทั้งยังส่งผลดีต่อขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูอีกด้วย ดังที่ นภา ฟ้าเกียรติ (2548 , หน้า 63) ได้กล่าวถึงแนวทางส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูว่า การจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนจะเป็นแนวทางที่ส่งผลให้การทำวิจัยในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด เช่นเดียวกับธีระ รุญเจริญ (2546, หน้า 20) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรผู้บริหารสถานศึกษาว่าควรมีการพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรม เข้าร่วมประชุมสัมมนาและไปทัศนศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อสถานการณ์ ความเจริญก้าวหน้า และความเปลี่ยนแปลงของโลกและเพื่อสามารถนำมาประยุกต์และปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

ด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การทำวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีสนับสนุนด้วย การพัฒนาปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อบริการให้ครูได้ใช้เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ เกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยในชั้นเรียน และการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเห็นความสำคัญของสื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารขนาดใหญ่ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงศูนย์รวมขององค์ความรู้ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ดังนั้นการสนับสนุนการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตในการศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูล และการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นประสบการณ์เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน จึงเป็นวิธีการที่ผู้บริหารจะสามารถพัฒนาครูให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในทุกๆ ด้าน อันจะเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้ครูสามารถทำการวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ ดังที่ สมหวัง พริยานุวัฒน์ และคณะ (2543, หน้า 11) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารมีหน้าที่จัดหาทรัพยากร และควบคุมกำกับติดตามบุคลากร ใช้ทรัพยากร ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ส่วนการจัดให้มีห้องปฏิบัติการสำหรับการทำงานวิจัยโดยเฉพาะอยู่ในลำดับสุดท้ายนั้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบริบทของโรงเรียนซึ่งส่วนใหญ่เป็น โรงเรียนขนาดเล็ก จึงไม่มีความพร้อมทางด้านงบประมาณ อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านกรวิจัย ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาสำคัญของผู้บริหารที่จะหาแนวทางในการพัฒนาองค์กร

ต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับรัตนภรณ์ วรรณคำ (2549, หน้า 52) ที่ได้วิจัยถึงสภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาในอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูมีความต้องการจัดตารางเรียนการสอนและภาระงานที่พอเหมาะแก่บุคลากร จัดทำศูนย์วิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งจัดการอบรมและให้ความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน เช่นเดียวกับ คุสิต จันทรพงษ์ (2548, หน้า 54) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2 พบว่าในด้านวัสดุและอุปกรณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้แสดงบทบาทคือ การจัดให้มีห้องสำหรับการทำงานวิจัยโดยเฉพาะ

สำหรับแนวทางในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การทำวิจัย สิ่งที่ผู้บริหารควรปฏิบัติ คือ จัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ตำราและเอกสารความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนให้เพียงพอกับความต้องการของครูผู้สอน มีการจัดหา จัดซื้อสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นหรือเหมาะสม และเพียงพอต่อการทำงานวิจัยของครูผู้สอน มีการสำรวจสภาพปัญหาความต้องการของครูผู้สอนว่าต้องการวัสดุอุปกรณ์ในการทำวิจัยอะไรบ้าง เช่น วาสาร หนังสือ เครื่องคอมพิวเตอร์หรือระบบอินเทอร์เน็ตในโรงเรียน เป็นต้น แล้วจัดทำแผนงานหรือโครงการและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้ครูผู้สอน ในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างพอเพียง ดังนั้นหากผู้บริหารได้ให้การส่งเสริมวัสดุอุปกรณ์การทำวิจัยตรงกับความต้องการของครูแล้ว ก็จะเป็นสิ่งที่ช่วยลดภาระและลดความยุ่งยากของครูได้ ส่งผลให้ครูเกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนและสร้างงานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป ดังที่ พิสิษฐ์ คำแสน (2546, หน้า 85-91) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนว่า ครูผู้สอนต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุนทางด้านเวลา งบประมาณ เอกสาร วัสดุ อุปกรณ์และวิทยากรให้มากกว่าที่เป็นอยู่ สอดคล้องกับนภา ฟ้าเกียรติ (2548, หน้า 63 - 64) ที่ได้กล่าวถึงแนวทางส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยมากครูมีความต้องการให้ส่งเสริมโดยการจัดเตรียมอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เป็นต้น และจัดเตรียมเอกสาร ตำรา วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครูผู้ทำวิจัย

ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีสนับสนุนด้วยการเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนที่มีผลงานวิจัยได้มีโอกาสในการเผยแพร่ผลงานของตนและจัดสรรงบประมาณในการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ของครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน แสดงว่าผู้บริหารเห็นความสำคัญของงานวิจัยว่าเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน จึงมีการเปิดโอกาสให้ได้นำเสนอผลงานวิจัยต่อสาธารณชน อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ครูผู้สอนได้สร้างสรรค์ผลงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาองค์กร

อย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาความรู้ในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับเพ็ญภา สุวรรณ (2550) ได้ศึกษาถึงบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมครูผู้สอน ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้นในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาคอยหลวง จังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัย อนุญาตให้ครูผู้สอนมีโครงการวิจัยโดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของภาระหน้าที่ ดำเนินการส่งเสริมตามนโยบายในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ยกย่องชมเชยครูผู้สอนที่ทำวิจัย ให้ครูผู้สอน มีโอกาสเผยแพร่ผลงานวิจัย แจกข่าวสารทางการวิจัยให้ครูผู้สอนทราบ

ส่วนการเสนอแนะให้มีการจัดหาเงินรางวัลหรือค่าตอบแทนแก่ครูที่มีผลงานวิจัย

ในชั้นเรียนดีเด่นอยู่ในลำดับสุดท้าย แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารยังไม่มีโครงการด้านการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจน จึงทำให้ไม่มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อชักจูงหรือกระตุ้นให้ครูผู้สอน มีผลงานวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารยังขาดวิสัยทัศน์ในการบริหารองค์กรหรือโรงเรียน ได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยจึงมีไม่เพียงพอต่อการพัฒนางานวิจัย จากประเด็นปัญหาดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้การพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัย เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจให้ครูผู้ทำวิจัย ดังที่ สุภโชค ปิยะสันต์ (2539, หน้า 27) ได้ประมวลเป็นกลุ่มปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า ในการทำวิจัยในโรงเรียนประถมศึกษานั้นน่าจะประกอบด้วยปัจจัยที่เกี่ยวข้องตัวครุณักวิจัย ได้แก่ ครุมีแรงจูงใจไม่ไขว่ดวง เช่น ตำแหน่ง ชื่อเสียงและปัจจัยที่เกี่ยวกับบริบทของการทำงานวิจัย เช่น การมีบรรยากาศทางวิชาการสนับสนุนให้ทำวิจัย ผู้บริหารให้สนับสนุน ได้รับความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน และมีความต้องการใช้งานวิจัย

สำหรับแนวทางในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในด้านการสนับสนุนงบประมาณ การทำวิจัย สิ่งที่ผู้บริหารควรปฏิบัติ คือ จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ของครูผู้สอนในการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเพียงพอ เพื่อให้มีการพัฒนาการวิจัย อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จัดประชุมสำรวจความต้องการงบประมาณเพื่อการทำวิจัยของบุคลากร ในโรงเรียนและจัดสรรงบประมาณสนับสนุน โครงการงานวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนอย่าง เพียงพอ ดังนั้นผู้บริหารควรหาวิธีการจัดหางบประมาณมาสนับสนุนในการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้มีการพัฒนาที่สมบูรณ์ ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อสร้างโรงเรียนให้เป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนา สอดคล้องกับศักดิ์ดา อุภูมาใต้ (2544, หน้า 80 - 82) ได้กล่าวว่า ปัญหาและ ความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ โรงเรียน ยังไม่มียุทธศาสตร์สำหรับส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดงบประมาณ ไม่มีเวลา เพียงพอ ขาดแหล่งสำหรับศึกษาค้นคว้าประกอบการวิจัยและขาดความรู้และทักษะในการทำวิจัย

และครูมีความต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุน ทั้งด้านงบประมาณ ด้านเวลา ด้านแหล่งศึกษา ค้นคว้า วัสดุอุปกรณ์และอำนวยความสะดวกด้านความรู้ความเข้าใจสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน เช่นเดียวกับพิสิษฐ์ คำแสน (2546, หน้า 85-91) ได้ศึกษาการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ลี้ จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนมีความตระหนัก รับรู้และเห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและต่อการพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก แต่การสนับสนุนทางด้านเวลา งบประมาณ เอกสาร ยังอยู่ในระดับน้อย ครูผู้สอนต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุนทางด้านเวลา งบประมาณ เอกสาร วัสดุอุปกรณ์และวิทยากรให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ดังนั้นหากผู้บริหารสามารถดำเนินการพัฒนาการเรียนรู้อย่างจริงจังได้ อย่างที่กล่าวข้างต้นก็จะเป็นการปฏิวัติการศึกษาใหม่ในสังคมไทยให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับอารยประเทศที่สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าด้วยวิทยาการสมัยใหม่

จากผลการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การทำวิจัย และด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัย โดยภาพรวมผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนยังไม่ให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียนมากเท่าที่ควร ซึ่งหากผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างจริงจัง ก็จะส่งผลให้โรงเรียน สามารถพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. ด้านการส่งเสริมความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนควรมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและจริงจัง เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนการวางแผนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่การปฏิบัติขั้นตอนการตรวจสอบประเมินผล ขั้นตอนการพัฒนาปรับปรุง และขั้นตอนการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การทำวิจัย โรงเรียนควรสนับสนุนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ตำราและเอกสารความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนให้เหมาะสมและเพียงพอกับความต้องการของครูผู้สอน เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังขาดวัสดุอุปกรณ์การทำวิจัย

3. ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัย ผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยเฉพาะเนื่องจากผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังขาดงบประมาณในการทำวิจัยในชั้นเรียน และควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการวิจัยในชั้นเรียนอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของครูผู้สอนต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา
3. ควรมีการศึกษาถึงแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการทำวิจัยในชั้นเรียน
4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์สารสนเทศงานวิจัยในชั้นเรียนในโรงเรียน
5. การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ควรศึกษากับกลุ่มประชากรของโรงเรียนในเขตอำเภออื่น ๆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อจะได้ข้อมูลที่กว้างขึ้น